

Stöd och hjälp vid spelproblem ojämnt fördelat över landet

Två procent mellan 16 och 84 år har ett problematiskt spelande

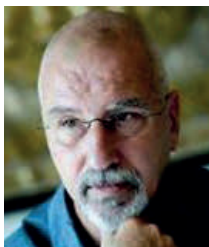
LJUNGBY/MARKARYD/ÄLMHULT Smälänningen har försökt att få tag på aktuell statistik över problematiskt spelande rörande Ljungby, Markaryd och Älmhult. Jimmy Blondin Resursrehabilitering berättar om statistiken i landet och ger information kring ämnet.

Publicerad i Smälänningen 21 feb. 2018 05:00

- Det kan vara svårt att finna statistik över orterna i dag. Jag skulle vilja säga att en anledning till det är att lagen just kommit på plats och att det tidigare inte funnits ett krav på att man måste erbjuda behandling.
- Enligt statistiken nationellt sett så har cirka två procent av Sveriges befolkning i åldrarna mellan 16 och 84 år ett problematiskt spelande. Därutöver tillkommer de som drabbas av konsekvenserna som närstående och barn, berättar Jimmy Blondin, Resurs Rehabilitering i Växjö. Jimmy berättar vidare att 0,4 procent kan sägas ha ett allvarligt spelproblem. Alltså den grupp som kan diagnostiseras med hazardpelsyndrom (DSM-5 Psykiatrisk diagnosmanual).
- Cirka fyra procent av befolkningen kan sägas ha ett visst riskbeteende i sitt spelande. Problemen ökar bland medelålders kvinnor 45-64 år och minskar bland män 18-24 år. Ökar gör det däremot för män 25-44 år, detta enligt Folkhälsomyndigheten.
- Statistiken är naturligtvis viktig för att planera det förebyggandet arbetet och då för hur demografin ser ut åtminstone åldersgrupper i det här fallet, berättar Jimmy.

Vem riskerar att hamna i spelproblematik?

– Förklaringsmodellen för spelproblem är en sannolik kombination av biologiska, psykologiska och sociala faktorer. Ingen av dessa kan ensamt förklara varför vissa får spelproblem, men däremot som olika riskfaktorer.

Jimmy Blondin
Socialpedagog
Resurs
Rehabilitering

Jimmy berättar att vi i dag vet att psykisk ohälsa och riskkonsumtion av alkohol är en väsentlig faktor. Spelproblem, ångest, depression och drogberoende uppträder inte sällan tillsammans.

- Det man kan säga nationellt är att tillgången till adekvat stöd och behandling är ojämnt fördelat över landet. Kronoberg har betecknats som "det svarta hålet". Jimmy berättar att lagändringen naturligtvis kommer att innebära omställningar för många kommuner samt hälso- och sjukvården. Det visar sig dock att de är relativt positiva till denna förändring. Men de behöver mer kunskap. I en enkät som Folkhälsomyndigheten och SKL genomförde år 2015, uppgav 90 procent av kommunerna att de behövde mer kunskap om spelproblem inför en ändring av socialtjänstlagen. Hela 17 av 19 regioner och landsting ansåg att de behöver kunskap om spelproblem eller om förebyggande arbete mot spelproblem.

Detta enligt en undersökning av Folkhälsomyndigheten 2015.

- Kommuner och regioner står i startgroparna för att jobba med frågan och då är det kunskapsläget man börjar med. Regionen Kronobergs folkhälsoarbete prioriterar bland annat mål 11. Alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel, som förkortas ANDT(S) i den Läns-gemensamma folkhälsopolicyn.

Ge röst åt spelarna själva

- Jag skulle vilja säga att en mycket viktig del i den kunskapsutveckling som nu troligtvis kommer påbörjas i kommuner och regioner är att tidigt ta in de ideella organisationerna, ett exempel är Spelberoendes Riksförbund, i arbetet för att ge röst åt spelarna själva. Precis som på samma sätt när det gäller beroendevården för alkohol och narkotika behövs ett brukarinflytande och delaktighet tillsammans med forskning, och behandlingsaktörer. Det är viktigt att få deras input om principer för förebyggande arbete samt stöd och behandling för att få till ett helhetstänk i kunskapsutvecklingen. Även om vad som behövs för att reda ut en havererad ekonomi och stöd till anhöriga.

Vad finns det för behandling?

- En anledning till att kunskapsutveckling nu blir aktuellt för området och att tidigt att ha med sig spelarna själva är bland annat att olika studier visar på olika resultat för vilka metoder och läkemedel som är effektiva. Det är med andra ord mer forskning som behövs.

Jimmy förklarar att Kognitiv beteendeterapi och Motiverande samtal visade sig i en rapport från SBU 2016 ha begränsat vetenskapligt stöd. En annan stor meta-studie från forskningsorganisationen Cochrane kom fram till andra slutsatser, nämligen att KBT är en effektiv behandlingsmetod för att minska spelande och andra symptom på spelproblem på kort sikt, men det är oklart vad som händer på lång sikt.

- De anser även att det finns "preliminärt stöd" för att MI är effektivt för att minska spelande, men inte för andra symptom på spelproblem. Även läkemedel som exempelvis Naltrexon behöver mer forskning för att se om dessa är effektiva. Kort sagt kan man säga att man lägger upp studierna på olika sätt och därför får olika resultat. Slutsatsen man kan läsa sig till är att ytterligare forskning behövs.

Men det finns inga skäl att inte behandla människor med spelproblem trots kunskapsläget, menar Jimmy.

- Vi får pröva oss fram med de metoder vi har till hands och utveckla arbetet. Däremot skulle jag vilja påstå att det finns ett antal principer utöver kunskapen om vad spelproblem är för en behandling. Vi behöver en större verktygslåda för att bäst möta den enskilde och att lägga fokus på både spelandet och psykisk ohälsa/sjukdom samtidigt. Detta gäller oavsett vilken metod behandlaren arbetar efter.

Vilka spel är det som toppar i riskfylldhet?

- Göteborgs universitet redovisade nyligen en studie om vilka spel som är mest riskfyllda för spelproblem. Spelautomater, kasinospel, bingo och poker är de former som verkar vara mest förknippade med spelproblem. De tre första spelen är spel man kan fly in i utan avbrott. Poker lockar till drömmen om att spela professionellt och leva gott på vinsterna. Väldigt få klarar det.

Jimmy förklarar att det enligt spelforskare Per Binde så är flyktspelande vanligt bland dem som har spelproblem. Spelaren flyr från oro, ångest och problem i livet. Det är då de ekonomiska problemen börjar, och då har man ännu större anledning att fly från verkligheten. Det blir en ond cirkel som liknar alkoholberoende.

Hur är problematiken fördelat mellan män och kvinnor?

- Det är fler män än kvinnor, men har som sagts tidigare ökar det bland medelålders kvinnor.

- Jessica Rylle-Svensson på Folkhälsomyndigheten har forskat på genusfrågan och spelproblem. Hennes forskning visar att män spelar mer strategispel, (skicklighetsspel) i offentlig miljö medan kvinnor ägnar sig mer åt så kallade turspel i hemmiljö. Män spelar oftare, på fler spelformer och för mer pengar.

Kan du ge tips på vart man kan vända sig om man själv ser att man har problem eller vet att någon närstående har det?

- Vi på Resurs Rehabilitering arbetar med rehabilitering vid alkohol, drog och spelproblem. Vårt arbete är riktat till arbetslivet. Vi finns i Växjö och Lund med omkrets. Det finns också en Stödlinje som drivs av Centrum för psykiatrforskning vid Stockholms läns landsting och Karolinska institutet på uppdrag av Socialdepartementet. Man kan också vända sig till Spelberoendes riksförbund som är en partipolitisk och religiöst obunden sammanslutning av föreningar för spelberoende och anhöriga som vill verka för att förebygga och avhjälpa spelberoende, avslutar Jimmy Blondin.

Catarina Johansson, Smälänningen